

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๑๐๑๐/๕/๒๕๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส6512
วันที่ : ๒10398/55
วันที่ : 27 ส.ค. 55 เวลา: 15:23

กพท. 511
๑๕ ส.ค. ๕๕
15-55 น.

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง มาตรการบังคับให้เกลือบริโภค (โซเดียมคลอไรด์) เสริมไอโอดีนเป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง เกลือบริโภค จำนวน ๑๐๐ ชุด
๒. ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง การใช้เกลือบริโภค (โซเดียมคลอไรด์) เสริมไอโอดีน เป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอเรื่อง มาตรการบังคับให้เกลือบริโภค (โซเดียมคลอไรด์) เสริมไอโอดีนเป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๖) ร่างระเบียบ ร่างข้อบังคับ หรือร่างประกาศที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการโดยทั่วไป

ทั้งนี้เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าโรคขาดสารไอโอดีนเป็นปัญหาสาธารณสุขระดับชาติ ซึ่งสาเหตุการเกิดโรคขาดสารไอโอดีน เนื่องจาก ประชาชนได้รับสารไอโอดีนในอาหารไม่เพียงพอ และขาดความรู้และเห็นความสำคัญของโรคขาดสารไอโอดีนน้อย ซึ่งการขาดสารไอโอดีนเป็นต้นเหตุสำคัญของการบกพร่องในการพัฒนาสมอง จากการสำรวจระดับไอคิวของเด็กไทย ในปี ๒๕๕๒ พบระดับไอคิวเฉลี่ย ๙๑ จุด ซึ่งค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับไอคิวเฉลี่ยสากลอยู่ที่ ๙๐-๑๑๐ จุด และองค์การอนามัยโลก (WHO) มีแนวทางนโยบายเกลือเสริมไอโอดีนถ้วนหน้า (Universal Salt Iodization; USI) เพื่อให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยได้รับไอโอดีนเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย เพื่อป้องกันและแก้ไขโรคขาดสารไอโอดีนในประเทศไทยอย่างยั่งยืน ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง เกลือบริโภค ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดให้เกลือบริโภคทุกชนิดทั้งที่ใช้บริโภคและเป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารต้องมีปริมาณไอโอดีนไม่น้อยกว่า ๒๐ มิลลิกรัม และไม่เกิน ๔๐ มิลลิกรัมต่อเกลือบริโภค ๑ กิโลกรัม ซึ่งประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับดังกล่าวได้ประกาศให้มีมาตรการบังคับใช้ให้เสริมไอโอดีนในเกลือทุกประเภทที่ใช้ในการผลิตอาหารสำหรับคนเท่านั้น

ดังนั้นเพื่อให้เกลือทุกประเภทมีการเสริมไอโอดีนตามนโยบายเกลือเสริมไอโอดีนถ้วนหน้า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการใช้เกลือบริโภคเสริมไอโอดีน เพื่อเป็นการส่งเสริม

ให้ประชาชน...

ให้ประชาชนทุกคนได้รับเกลือบริโภคเสริมไอโอดีน อย่างไรก็ตาม สัตว์ที่เลี้ยงไว้เพื่อการบริโภค ไข่ เนื้อ หรือ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์นั้น ไม่ได้รับไอโอดีนจากการใช้เกลือบริโภค (โซเดียมคลอไรด์) เสริมไอโอดีนเป็นส่วนผสม ในอาหารสัตว์โดยตรงแต่ต้องรับจากแหล่งไอโอดีนแหล่งอื่น ส่งผลให้การดำเนินการใช้นโยบายเกลือบริโภค เสริมไอโอดีนถ้วนหน้า ซึ่งเป็นมาตรการบังคับใช้ให้เสริมไอโอดีนในเกลือทุกประเภทที่ใช้ในการผลิตอาหาร สำหรับคนและสัตว์ ไม่สมบูรณ์

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

(ไม่มี)

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้ออก ประกาศกระทรวงสาธารณสุข และกำหนดมาตรการกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ดังต่อไปนี้

๑.๓.๑ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง เกลือบริโภค ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๔ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๔ เป็นต้นมา สำคัญคือ กำหนดให้ เกลือบริโภคต้องมีปริมาณไอโอดีนไม่น้อยกว่า ๒๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม และไม่เกิน ๔๐ มิลลิกรัมต่อเกลือ บริโภค ๑ กิโลกรัม

๑.๓.๒ อบรมให้ความรู้กับผู้ประกอบการ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกฎหมาย

๑.๓.๓ อบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เรื่อง มาตรการตามกฎหมายและการควบคุมกำกับคุณภาพของเกลือบริโภคเสริมไอโอดีนให้เป็นไปตาม กฎหมาย

๑.๓.๔ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ เรื่อง การเลือกซื้อเกลือบริโภคเสริมไอโอดีน

๑.๓.๕ สนับสนุนการจัดหาสารโพแทสเซียมไอโอเดตให้แก่ผู้ประกอบการ เพื่อ ช่วยลดภาระในการจัดหาวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการทุกระดับ

๑.๓.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตเกลือบริโภคโดยใช้เครื่องผสมเกลือ บริโภค เนื่องจากการกระจายตัวของไอโอดีนในเกลือบริโภคไม่สม่ำเสมอ เป็นเหตุให้คุณภาพหรือมาตรฐาน เกลือบริโภคไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และอบรมการผลิตเกลือบริโภคเสริมไอโอดีนด้วยเครื่องผสม รวมทั้งการจัดทำระบบการควบคุมคุณภาพ ให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการดำเนินการตามนโยบายเกลือเสริมไอโอดีนถ้วนหน้า (Universal Salt Iodization; USI) ซึ่งบังคับให้เกลือทุกประเภทที่ใช้ในการผลิตอาหารสำหรับคนและสัตว์ต้องเสริม ไอโอดีน โดยมีหน่วยงานหลัก ๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขบังคับให้เสริมไอโอดีนในเกลือ ทุกประเภทที่ใช้ในการผลิตอาหารสำหรับคนแล้ว จึงเห็นควรผลักดันให้มีมาตรการทางกฎหมายบังคับ สำหรับเกลือในอาหารสัตว์ต้องเสริมไอโอดีน เพื่อให้ประชาชนได้รับเกลือบริโภคเสริมไอโอดีนถ้วนหน้า

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

จากการสำรวจภาวะโภชนาการของเด็กไทยพบว่า เด็กไทยยังมีความเสี่ยงที่จะเกิดโรคขาดสารไอโอดีน ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาโรคขาดสารไอโอดีนตามแนวทางนโยบายเกลือเสริมไอโอดีนถ้วนหน้าตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก ทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง เกลือบริโภค ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๔ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๔ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นมาตรการบังคับทางกฎหมาย ในขณะที่เกลือบริโภคที่เป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์นั้น ทางกรมปศุสัตว์ได้ออกประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง การใช้เกลือบริโภค (โซเดียมคลอไรด์) เสริมไอโอดีนเป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๔ ซึ่งเป็นการขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการผลิตอาหารสัตว์ โดยที่ไม่มีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย เพราะฉะนั้นจึงควรกำหนดเป็นมาตรการบังคับเพื่อที่จะให้การดำเนินการตามนโยบายเกลือบริโภคเสริมไอโอดีนถ้วนหน้าให้มีผลบังคับใช้และสำเร็จอย่างรวดเร็วภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ นี้

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ กระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง เกลือบริโภค ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๔ (พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๔ เป็นต้นมา โดยมีสาระสำคัญคือ

๔.๑.๑ กำหนดนิยามเกลือบริโภคหมายความว่า เกลือแกงที่ใช้เป็นอาหารหรือใช้เป็นส่วนผสม หรือเป็นส่วนประกอบของอาหาร

๔.๑.๒ เกลือบริโภคต้องมีปริมาณไอโอดีนไม่น้อยกว่า ๒๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม และไม่เกิน ๔๐ มิลลิกรัมต่อเกลือบริโภค ๑ กิโลกรัม

๔.๑.๓ ผู้ผลิตเกลือบริโภคเพื่อจำหน่ายต้องปฏิบัติสุขลักษณะที่กำหนดไว้ตามกฎหมายฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๒๒ (พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒) และมีการควบคุมกระบวนการเติมหรือผสมไอโอดีนในการผลิต เพื่อให้มีการกระจายตัวของไอโอดีนอย่างสม่ำเสมอ

๔.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมปศุสัตว์ได้ออกประกาศ เรื่อง การใช้เกลือบริโภค (โซเดียมคลอไรด์) เสริมไอโอดีนเป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นมาตรการในการขอความร่วมมือและไม่มีผลบังคับทางกฎหมาย

๕. ข้อเสนอ...

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

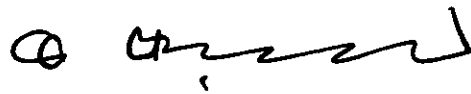
กระทรวงสาธารณสุขขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๕.๑ กำหนดให้เกลือบริโภคทั้งคนและสัตว์ทุกชนิดเป็นเกลือเสริมไอโอดีนตามนโยบายเกลือเสริมไอโอดีนถ้วนหน้า (Universal Salt Iodization; USI)

๕.๒ เห็นควรมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับไปดำเนินการออกกฎหมายควบคุมเกลือสำหรับสัตว์ให้เป็นเกลือเสริมไอโอดีนทั้งหมด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิทยา บุรณศิริ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๗๒๕๒

โทรสาร ๐ ๒๕๕๑ ๗๐๒๖

E-mail : iodine-thailand@gmail.com